

נעם הארץ

בס"ד

לכבוד שבת קדש – בראשית תשע"ה

וזהב הארץ היא טוב – זו תלמודה של א"י

דף שבועי לעיסוק בסוגיות ארץ ישראליות – נכתב ע"י ח"י צמ"ור

העולם לישראל לסמים אתם, שכבשתם ארצות שבעה גוים, הם אומרים להם כל הארץ של הקדוש ברוך הוא היא, הוא בראה ונתנה לאשר ישר בעיניו, ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו:

ארץ ישראל ניתנה לעם ישראל. לא כדי לחיות בה ולקיים בה "מצעדי דגלים ושעשועים" כפי שכתב הפילוסוף הרמן כהן לעמיתו מרטין בובר עת הזמינו להצטרף לתנועה הציונית. " האם באמת היהודים מבקשים להיות סתם מאושרים כמו כולם? שאל בסרקאזם מר. האם בשביל להקים עוד אלבניה קטנה ולאומנית במזרח התיכון סבלנו את הסבל הגדול של ההיסטוריה היהודית? האם נמיר את השליחות הגדולה שנטל על עצמו העם היהודי להיות אור מוסרי ורוחני לגויים, בשעשועי דגלים ומצעדים?" עם ישראל קיבל את ארץ ישראל כדי שיקיים בה אורח חיים של קודש. של התנהגות מוסרית ברמה גבוהה יותר מכל ארצות העולם. ולכן הזכות לגור ולחיות בארץ מותנית בהתנהגות היושבים בה. **בְּי אֶת כָּל הַתּוֹעֵבֹת הָאֵל עֲשׂוּ אֲנָשֵׁי הָאָרֶץ אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם וְהַטְּמֵא הָאָרֶץ: וְלֹא תִקְיֵא הָאָרֶץ אֶתְכֶם בְּטַמְאֹתֶיךָ אֲתֶה כְּאֲשֶׁר קָאָה אֶת הַגּוֹי אֲשֶׁר לִפְנֵיכֶם** (ויקרא פרק יח : כז-כח).

עם ישראל היושב בארץ ישראל אמור להיות מרכז לחכמה לתורה ולמוסר. **'וזהב הארץ היא טוב', מלמד שאין תורה כתורת א"י ולא חכמה כחכמת א"י, 'שם הבודלח ואבן השוהם' וגו', מקרא משנה ותלמוד ותוספתא ואגדה** (בראשית רבה (וילנא) פרשת בראשית פרשה טז) עם ישראל היושב בא"י אמור להיות אור לגויים. כדברי הנביא ישעיהו - **כֹּה אָמַר הָאֱלֹהִים ה' בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם וְנוֹשִׁיָהֶם רַקַּע הָאָרֶץ וְצִאֲצָאֶיהָ נִתְּן נִשְׁמָה לָעָם עֲלֶיהָ וְרוּחַ לַהֲלָכִים בָּהּ: אֲנִי ה' קְרֹאתֶיךָ בְּצַדֵּק וְאַחֲזֶק בְּיָדֶךָ וְאַצְרֶךָ וְאַתְּנֶנְךָ לְבְרִית עִם לְאוֹר גּוֹיִם:** (ישעיהו מב:ה – ו).

הנשמה המיוחדת של עם ישראל היא כאשר עם ישראל יושב בארץ ישראל ומתנהג במוסר וצדק. זה תפקידו של עם ישראל בעולם. גם גדולי ההוגים היהודיים הבינו שלעם ישראל תפקיד מיוחד בארץ ישראל. כך למשל אחד העם - שלשיטתו, על הציונים להקים בארץ ישראל מרכז רוחני דתי, מרכז שיגלם את האידיאל של "אור לגויים". מרכז זה, על פי אחד העם, ישאב את

בְּרֵאשִׁית בְּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ: וְהָאָרֶץ הָיְתָה תְהוֹ וְכֹהוּ וְהַשָּׁד עַל־פְּנֵי תְהוֹם וְרוּחַ אֱלֹהִים מְרַחֶפֶת עַל פְּנֵי הַמַּיִם: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר: וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאוֹר כִּי טוֹב וַיַּבְדֵּל אֱלֹהִים בֵּין הָאוֹר וּבֵין הַחֹשֶׁךְ: וַיִּקְרָא אֱלֹהִים לְאוֹר יוֹם וְלַחֹשֶׁךְ קָרָא לַיְלָה וַיְהִי עֶרֶב וַיְהִי בֹקֶר יוֹם אֶחָד: (בראשית פרק א : א-ה)

ושב מתחילה שנה חדשה, ושוב אנו חוזרים לקרוא בתורה מראשיתה. התורה פותחת בבריאת העולם, והדבר הראשון שנעשה הוא הבדלה והפרדה. כדי שמכונה תוכל לעבוד צריך כל חלק לתפוס את מקומו ולבצע את תפקידו. לכל דבר בעולם מקום ותפקיד. התורה מלמדת אותנו כי יש אור ויש חושך וזה הדבר הראשון שצריך לשים אליו לב. לא כל דבר הוא אור, ויש להבדיל בין האור ובין החושך.

לא רק בין האור והחושך יש להבדיל. יש להבדיל בין מים עליונים ובין מים תחתונים, בין יבשה למים, בין סוגי העצים השונים, בין השמש לירח, הנבראים השונים ובסופו של דבר – נזר הבריאה, האדם. לכל אחד המקום והתפקיד שלו. רק כאשר כל אחד יבצע את התפקיד שלו וימצא את מקומו בעולם יכול לתפקד בצורה נאותה.

הבדלה נוספת היא במדרגות קדושה. כבר קורח ניסה לטעון "כי כל העדה כולם קדושים". הויכוח והמחלוקת על הבדלים ומדרגות, ותפקידו המיוחד של כל נברא מלווים את העולם מבריאתו.

גם בין הארצות יש מדרגות קדושה, והמשנה במסכת כלים מונה את מעגלי הקדושה בגיאוגרפיה של העולם. **עשר קדושות הן ארץ ישראל מקודשת מכל הארצות ומה היא קדושתה שמביאים ממנה העומר והבכורים ושתי הלחם מה שאין מביאים כן מכל הארצות** (משנה מסכת כלים פרק א

משנה ו). ארץ ישראל יש בה קדושה מיוחדת ולכן רק בה מקיימים סדרת מצוות הנקראת 'מצוות התלויות בארץ'. ארץ ישראל – ארצו של הקב"ה. וכך פתח רש"י את פירושו לתורה: **בראשית - אמר רבי יצחק לא היה צריך להתחיל את התורה אלא (שמות יב ב) מ'החודש הזה לכם', שהיא מצוה ראשונה שנצטוו בה ישראל, ומה טעם פתח בבראשית, משום (תהלים קיא ו) 'כח מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים', שאם יאמרו אומות**

הדף מוקדש לע"נ אבי מורי יעקב עוזיאל עמיצור ז"ל

הלגיטימיות לקיומו מן האידיאלים אותם הוא מקדם, ויהווה דוגמה לעולם כולו.

גם בן גוריון בהתייחסו לעם ישראל היושב בארצו כתב: "ההיסטוריה לא פינקה אותנו בכוח, בעושר, בשטחים רחבים וברוב עם, אבל היא העניקה לנו תכונה מוסרית ואינטלקטואלית בלתי מצויה, והיא מְצַפָּה ומחייבת אותנו להיות **אור לגויים**".

במהלך המאה ה-19 זכינו להקמת תנועה לאומית יהודית – הציונות, ובמסגרתה החלה העליה הגדולה לא"י. תהליך קיבוץ הגלויות המוזכר פעמים כה רבות בתנ"ך. ומשהגיע עם ישראל לארצו החלו השכנים המקומיים להציק ולשרוף, להשמיד ולאבד, כדי לקלקל כל חלקה טובה. דבר זה הביא לכך שבמוצאי שמחת תורה שנת תרס"ח בצריף של יצחק בן צבי ביפו מתאספת חבורה של צעירים שאומרים 'עד כאן'. עם ישראל איננו הפקר, ולא יכול להיות שיפגעו בנו רק בגלל שאנו יהודים. בין המשתתפים באסיפה, בנוסף לבן צבי וחברו לחדר יצחק נדב, היו ישראל שוחט, ישראל גלעדי, אלכסנדר זייד, דב שוייגר, יחזקאל ניסנוב, משה ("יוזובר"), כשם העיירה ממנה עלה ארצה) גולדשטיין גבעוני, יחזקאל חנקין, מנדל פורטוגלי וצבי בקר. הארגון נקרא על שמו של שמעון בר גיורא, אחרון מפקדי ההתנגדות היהודית לרומאים בזמן המרד הגדול. הם ביקשו לבטא את הקשר בין הרוח הגדולה של עם ישראל בימי הבית השני ובין התנועה הלאומית המתעוררת של עם ישראל החוזר לארצו. במסגרת אספה זאת נקבעה גם סיסמת הארגון "**בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה תקום**".

המשימה הראשונה שעמדה בפני הארגון החדש הייתה כיבוש השמירה בחוות סג'רה מידי השומרים הצ'רקסים. חברי הארגון יסדו בסג'רה קולקטיב חקלאי בראשותה של מניה שוחט, שעיבד את אדמות החווה. לאחר כמה חודשים הצליחו אנשי "בר גיורא" לשכנע את מנהל החווה להעביר לידיהם את השמירה, לאחר שהוכיחו לו שהשומר הצ'רקסי מתרשל בתפקידו. כך הפכה חוות סג'רה למרכז הארגון.

בשנת 1908 פנה ועד המושבה מסחה - כפר תבור לארגון במטרה להעביר את השמירה במושבה לידיים עבריות. חברי "בר גיורא" התלבטו אם לקבל את ההצעה, שכן מספר חבריהם היה מועט. בסופו של דבר, הסכימו החברים לקבל על עצמם את השמירה, בתנאי

שיועסקו במושבה פועלים יהודים. מאז, הפך התנאי הזה לחלק בלתי נפרד מתנאי קבלת השמירה של הארגון.

כך הוקם ארגון השומר בכפר תבור. הנוסע לטייל היום יראה בכניסה למושבה כיכר ובה פסל של סוס ולידו הבית בו הוקם ארגון השומר.

ארגון השומר ובעקבותיו תנועת הנוער השומר הצעיר הבינו שפעילותם איננה כמו כל עם אחר, ולא מדובר רק בתנועת תחייה לאומית. אלא הבסיס לכל הדברים הוא המוסר וההתנהגות. ולכן בין עשרת הדברות של התנועה נוכל למצוא "השומר הוא איש אמת", "שומר הוא נאמן לאלהי ישראל, לארץ אבותיו ולעמו", "השומר הוא טהור במחשבותיו, בדבריו ובמעשיו".

עם ישראל בארץ ישראל אמור להתאפיין לא רק בדברים ממלכתיים ומדיניים אלא בעיקר בהתנהגות במוסר ובצדק שלאורו הוא חי. **כך הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל: בני, בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה - אין אתם נמסרים בידו, שנאמר: הלא אם תטיב שאת, ואם אין אתם עוסקין בתורה - אתם נמסרים בידו, שנא': לפתח חטאת רובק, ולא עוד, אלא שכל משאו ומתנו בכך, שנאמר: ואליך תשוקתו, ואם אתה רוצה אתה מושל בו, שנאמר: ואתה תמשל בו.** (תלמוד בבלי מסכת קידושין דף ל עמוד ב). במוצאי שמחת תורה תרס"ח הוקם ארגון בר גיורא, האבא המייסד של כל ארגוני הבטחון וההגנה של עם ישראל בארצו – ההגנה, הפלמ"ח וצה"ל. בשמחת תורה תשס"ח נעשה נסיון להפיל את פסלו של אלכסנדר זייד הרוכב על סוס ומבטא את תקומת עם ישראל בארצו.

שכנינו, אליהם הושטה יד לשלום במגילת העצמאות בחרו ובוחרים להשמיד לאבד ולקלקל. אך שר ההסטוריה, ברצונו של הקב"ה קבע כי "אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד" "ברצונו נתנה להם וברצונו נטלה מהם ונתנה לנו" – עלינו לזכור את חלקנו בהסכם ולדעת כי לא רק אנחנו צריכים לרצות בארץ ישראל, אלא ארץ ישראל צריכה לרצות בנו ובהתנהגותנו.

=====

לטיולים והרצאות בהזדרכת ד"ר חגי עמיצור .

התקשרו לפרטים והרשמה :

טלפון : 079-5729223 054-9938399

דוא"ל : office@noam-haaretz.com

בברכת שבת שלום ומבורך – חגי עמיצור

לקבלת הדף במייל היכנסו לקישור <https://lp.vp4.me/fw3x>